

A FORRADALOM MODERN TECHNIKÁJA

Mi, a jelenkor magyarjai joggal elgondolkozhatunk azon, milyen módon történhetett meg, hogy 1918-ban egy maroknyi kisebbség kezébe került az uralmat azok millióin, akik ezzel a kisebbséggel a legparányibb közösséget sem érezték; miként tűrhették el ezek a milliók, hogy a törpe kisebbség az ország nevében beszéljen, lefegyverezze a hadsereget és megnyissa az ezeréves határokat az ősi ellenség előtt. Ez a tény azonban mindjárt érthetővé válik, ha tudjuk, hogy ez a kisebbség majdnem két évfizeden át szívós munkát fejtett ki a közvélemény megmérgezésére és saját uralmának előkészítésére. Elég csak a forradalmi propaganda leghathatósabb eszközére, a sajtóra hivatkozni, mely tervszerűen folyt évek hosszú során át a hazafias szellem üldözése és kigúnyolása, mely tervszerűen csempészték be a közvéleménybe „modern gondolkodás és felvilágosodott szellem“ elnevezésével a nemzeti hagyományoktól való elpártolást és ingatták meg a hitet a nemzeti eszme örök erejében és a magyar faj történelmi hivatásában. A magyar történetírás nagy mulasztást követne el, ha ezt a hadjáratot, mely az 1918-íki példátlan erkölcsi összeomláshoz vezetett, minden részében fel nem tárná. Az utókor méltán fog bámulni azon, miként lehet megdermeszteni utólag szinte naivaknak látszó eszközökkel egy egész nemzet lelkét, bámulni fog, miként sorakozhatott a rombolók pártjához egy magyar igazságügyminiszter, aki furfangos rendelettel kidobta a fészületet a bíróságok tárgyalóterméből.

Ám célunk ezúttal nem visszazállani a múltba. A jelennel kívánunk foglalkozni, amelyben a forradalmi propaganda újra megjelent, sőt nem is titkolja célját: „végső harcot“ minden ellen, amit a keresztény civilizáció magában rejt. E forradalmi propaganda mögött a szárazföld egy hatodrészét magában foglaló birodalom áll és a legvakmerőbb és a legfenyegetőbb imperializmust hirdeti, amely valaha volt a világon, mert nem kevesebben, mint az egész földkerekségen akar uralkodni.

Ennek a vörös imperializmusnak ügynökei itt járnak közöttünk. Nem is járnak, sűrűnek-forognak. Propagandájuk a köz-

vétlen és közvetett, a nyílt és titkos, törvényes és törvénytelen eszközök minden változatával céltudatosan tör egy cél felé: a társadalmi forradalomra, amely a legvéresebb és legkegyetlenebb módon akar végezni a polgári társadalom kultúrájával.

A következőkben megkíséreljük bemutatni e propaganda módszereit, csak ennek ismerete után van módjában a polgári társadalomnak felvenni a keztyűt, amelyet a bolsevizmus eléje dobott. Mi sem lenne végtetesebb, mint ha lekicsinyelné ezt az ellenséget, amely egyszer már földre sújtotta a magyar társadalmat. Anélkül, hogy rémképeket idéznénk fel, megállapítjuk, hogy az a veszedelem, amelyet a bolsevizmus képvisel, a leghatalmasabb államokra nézve sem képzelt, hanem valódi és közvetlen.

Tévesen fognók fel az orosz bolsevizmust, ha azt hinnők, hogy az nem más, mint a szabadjára eresztett csöcselék dühöngése, amely végül is anarchiába torkollik.

Az orosz bolsevizmus törpe kisebbség személyes műve; ez igaz. Az orosz kommunista pártban ma sincsenek félmilliónál többen. Azonban ez a kisebbség különös „tudományának“ köszönheti hatalmát, amelyet ők „a forradalom tudományának“ neveznek. Ha be akarunk hatolni e tudomány titkaiba, Leninhez kell fordulnunk. Lenin elfogadja Marx ama tételét, hogy a szocializmus szükségszerű történelmi folyamat s ezzel fog végződni a kapitalista társadalmi rend, azonban hozzáteszi, hogy ezt a folyamatot a proletariátusnak nem kell kívánnia, ezt a folyamatot siettetheti, sőt a döntő fordulatot magának kell előidéznie. Ez pedig csak akként történhetik, hogy magából „élcsapatot“, „rohamcsapatot“ képez ki s e csapat működésének alapjául a „hivatásos forradalmárok“ tevékenységét teszi. A hivatásos forradalmárok tevékenysége, hirdette Lenin, nem csak kiharcolója a bolsevizmusnak, hanem annak lényege, mert a hivatásos forradalmár működése nélkül a győzelem elérhetetlen. Ez a tanítás kétségtelenül eretnkség a marxizmussal szemben, ám Lenin más helyen annyi engedményt mégis tesz, hogy a hivatásos forradalmárságnak a proletarizmusban kell gyökereznie, de szerinte Marxnak a proletariátusba vetett misztikus hite épen oly kevésbé biztosítja a sikert, mint Blanqui néhány céltudatos, de elszigetelt hivatásos forradalmárja.

Lenin maga is, de különösen követői könyvtárra menő köteteket, füzeteket és röpiratokat írtak össze rendszerük igazolására a bolsevizmus elméleti alapjairól. Csak magyar nyelven is néhány tucatnyi önálló kiadványuk van, amellet, hogy állandóan magyar nyelvű időszaki lapokat tartanak fenn Szentpétervárt, Bécsben és Moszkvában. A bolsevizmus elméleti igazolása azon-

ban nem lényeges a bolsevizmus megítélése szempontjából. A bolsevizmus Marxnak azt a mondását, hogy „a forradalom művészet” akként módosította, hogy nem a népek készítik elő a forradalmakat, hanem a népeket készítik elő a forradalomra. Szeretnők azt mondani, hogy a bolsevizmus valóban itt lesz tudományá, mert a modern tömeglélektan számtalan történelmi példából levont következtetései szerint csakugyan nem vonható kétségbe, hogy semmiféle tömeg sem képes cselekvésre, ha nincs vezetője. Ezek a vezetők néha homályban maradnak, de bizonyos, hogy az ő tudatos akarata kormányozza a tömegcselekvés megnyilvánulásait.

A bolsevizmus annak az igazságnak felismerésén alapszik, hogy a forradalmi szellem, amely épen oly régi, mint maga az emberiség, mélyen és kiirthatatlanul él ma is az emberi lélekben s kész bármikor kitörni, ha a társadalmi féket meggyöngyülni látja. Jól tudja a bolsevizmus, hogy a kibékíthetetlen ellentét gazdag és szegény között rettentő lököerő, s nincs az a városi vagy falusi vagyontalanokból álló sokadalom, amelynek félórán belül be nem lehetne bizonyítani, hogy az egész társadalmi berendezkedés rossz s minden bajt orvosolni lehet a létező uralmi rendszer összezúzásával. A bolsevizmus azonban azt is tudja, hogy a tömegek gyűlöletének felszításával céltudatosan előidézett lázadó mozgalmak csak akkor biztosítják a „végső sikert”, ha kellő pillanatban történik a fennálló uralom megrohanása és minden tennivaló a forradalom elrendezkedése végett már előre megállapított terv szerint meg van határozva. Ezért az elstett megrohanásoktól óva int, jóllehet a társadalmi rendet megzavaró s társadalmi osztályokat nyugtalanító merényletekét, felkeléseket, fegyvertárába iktatta, mint a háború előjátékát.

Sokan fogják fel úgy a bolsevizmust s ebben a felfogásban van is igazság, hogy nem egyéb, mint új vallás megalapítására irányuló kísérlet, amely épen úgy össze van kötve világuralmi törekvésekkel, mint annak idején Mohamed vallásalapítása. Tény, hogy már Marxnak és követőinek sok olyan állítása van, amelyet hitigazságként hirdetnek, mellőzván a bizonyítás megkísérlését is, s nehéz meg nem látni az orosz szovjetrendszer Lenin-kultuszában és a pozitív vallások üldözésében a szószeros értelemben vett szektárius jelleget. Míg azonban Marx a történelmi szükségszerűségnek jelzett elképzeléseivel egyszerűen csak pszichológiai hatást gyakorolt a társadalmi forradalom híveire, a bolsevizmus megszerzett hatalmát kívánja a misztikus hit felkeltésével szilárdítani s végcélját, a világforradalmat előkészíteni.

A moszkvai III. (kommunista) internacionálé magát a világ

egyetemes kommunista pártjának mondja, tehát az egyes országokban megalakult kommunista pártok nem független és önálló területiális szervezetek, hanem, amint ezt különben az alapszabályok világosan kimondják, a III. internacionálénak csak fiókszervezetei, alosztályai (szekciói).¹ A bolsevisták itt elsősorban a pápaság intézményét másolják, mert meg akarják őrizni a bolsevista tanítás teljes egységét. Nincs más hiteles magyarázója a marxizmus dogmáinak, mint a III. internacionálé. Mindenki, aki másként magyarázza a világforradalom elméletét és gyakorlatát, hacsak a legárnyalatibb módon is, nem viselhet semmiféle tisztséget a pártban, sőt abból azonnal ki kell válnia. Másodsorban pedig a III. internacionálé ezzel a szervezéssel hadműveleteket végző főparancsnokság képét tünteti fel.²

Míg tehát a III. internacionálé a korlátlan hierarchikus tekintélyt biztosítja magának, egyúttal az összes pártszervezetek feltétlen alárendeltségét követeli meg, még pedig a legszigorúbb katonai fegyelem alapján.

Az irányító szerv, a főparancsnokság a III. internacionálé végrehajtó bizottsága. Ennek módjában áll pontosan körvonalazott hatáskörében igazgatni azt a forradalmi vállalkozást, amelynek célja elsöpörni a civilizált világ összes kormányait.

A III. internacionálé épen úgy, mint egy hadműveleteket végző hadsereg főhadiszállása, különböző irodákat foglal magában. Igen fontos szerv a hírszerző iroda. Ez gyűjti össze és dolgozza fel a világ minden részéből beérkező politikai, gazdasági és katonai híreket. Van szervező irodája, amely az egyes országokban megalakuló kommunista pártok működését indítja el és ellenőrzi. Van hadműveleti irodája, amely külön terveket dolgoz ki a végrehajtás módjainak pontos megjelölésével, ha az alkalomszerűség valamely meghatározott külön fellépést tesz megokolttá.³

¹ L. a továbbiakra nézve is: A kommunista internationale alapkövei, Bécs, 1925.

² L. 1. Revue des Deux Mondes, Tome XL, 1927. 2. Gustave Gantherot; Le Monde Communiste. Nouvelle édition, Paris, 1927.

³ Itt említjük föl, mint érdekességet, hogy néhány évvel ezelőtt három osztrák állampolgár megalakított Budapesten egy kémirodát, amely a moszkvai Internationale számára Magyarországról és a Balkán államok belső, különösen a gazdasági viszonyairól gyűjtött adatokat. Egész csomó munkatársuk akadt, akik az iroda jellegéről mit sem tudtak, de zsoldjukba vettek, a terveikbe avattak egy volt nagyobbrangú államhivatalnokot, ki jó pénzért romániai katonai titkok megszerzésére vállalkozott. Ezt a társaságot a budapesti ügyészség bolsevista szervezkedés miatt megvádolta, de a bíróság nem ismerte fel az ügy jelentőségét s Moszkva ügynökeit felmentette.

Ez a szervezet vitathatatlanul a legmodernebb alakulatok egyike, amely minden ismert szervezetnek előnyét egyesíti magában annak gyakorlati felismerése mellett, hogy minden cselekedni akaró szervezet helyesen csak akkor járhat el, ha először megfelelő értesítéseket gyűjt össze, s ezek alapján határozza meg a nagy vezérkar a cselekvés mikéntjét.

A katonai és a pápasági szervezet mellett működik az agitátor-iskolák és tanfolyamok hosszú sora, a világ minden részéből, minden nemzetiségéből és népfajából összesereglett előadókkal és hallgatókkal. Valóságos hadiiskolák tanítják itt, miként kell az elméletet alkalmazni a gyakorlati forradalmi munkában, miként kell az elméletet cselekvéssé váltani, mik a tanulságok az eddigi forradalmi kísérletekből, mik a tanulságai különösen az immár 13 éves orosz bolsevista forradalomnak.

Minden elmélet itt a gyakorlat szükségleteinek szempontjából van megalkotva s kétségbevonhatatlan, hogy ilyen tökéletes forradalmi mozgalom még sohasem fenyegette az emberiség nyugalmát, a művelődés és polgárusultság eddigi eredményeit. Larochejacquelin azt mondta egykor: Nem állítom, hogy minden forradalmár gonosztevő, de biztos vagyok, hogy minden gonosztevő forradalmár. Bármennyire hajlandók legyünk ezt a formulát a bolsevizmusra alkalmazni, elsősorban az a meggondolás vezéreljen minket, hogy a forradalom nem akarja többé, hogy saját gyermekeinek gyilkosa legyen, a forradalom ma már távol áll attól, hogy pusztán bombával és törrel fegyverezze fel magát, nemcsak a bölcsész és erkölcsbíró szellemi felkészültségét veti a harcba, hanem a modern állampolitika eszközeit is kisajátította, hogy a forradalomból ne csak a düh tombolása, hanem társadalmi berendezés is legyen.

Már a régi rómaiak is ismerték az ellenség közé befurakodott propaganda-ügynök sokszor kitűnően bevált intézményét, ismerték az ártatlannak látszó egyesületekbe rejtett forradalmi összeküvéseket, a francia forradalomnak is meg volt a maga forradalmi tanítása és politikája felforgató törekvéseinek ürügyül, jól felhasználta a cromwellizmusnak és az északamerikai forradalomnak tanulságait, eddig azonban csak a bolsevizmus fedezte fel azt a valóban gyakorlati igazságot, hogy forradalomnak ha tartós akar lenni, berendezkedése végett kész haditervekkel kell rendelkeznie s elsősorban nem is annyira fegyveres erőre van szüksége, mint inkább olyan hivatásos hadseregre, amely egész életét és minden tevékenységét a forradalom szervezésének áldozza. Ezeknek a hivatásos forradalmároknak serege az a szilárd mag, amely körül szövődik össze és szilárdul meg a láza-

dás rendszerré és intézménnyé. Ezért mondja Sztálin: „Mi a leninizmus? A leninizmus az imperializmus és a proletárforradalom korszakának marxizmusa. Pontosabban: a leninizmus a proletárforradalom elmélete és taktikája általában, a proletárdiktatúra elmélete és taktikája különösen“.⁴

A III. internacionálé alapszabályaiban kötelezettséget vállal, hogy minden tanácsköztársaságot bárhol keletkezzék is, támogat. Figyelmezteti azonban a világ proletariátusát, hogy ha saját hazájában meg akarja szerezni a hatalmat a maga számára, ezt a siker reményében csak úgy kísérelheti meg, ha vezetői Moszkva irányítása alá helyezik magukat és megalakítják a kommunista pártot, amely a proletariátusnak egyetlen képzelhető politikai, társadalmi és harci szervezete.

Mint mondtuk, a bolsevista (kommunista) szervezkedés a szó legszorosabb értelmében katonai. Nincs más kommunista, csak akit a III. internacionálé kebelébe fogadott, nincs más pártvezetőség, csak amelyet Moszkva elismert, nincs más haditerv, csak amit Moszkva kidolgozott, vagy helyeselt, minden vezetőt, aki a gyakorlatban hasznavehetetlennek bizonyult vagy hibát követett el, megbüntettek vagy elcsapnak.

A bolsevista szervezkedésnek ez az egységes irányítás alá helyezése hihetetlen mértékben fokozza a mozgalom erejét, mert nemcsak a szervezkedés munkája könnyebb, ha minden országban teljesen azonos alapelvek szerint alakíthatják meg a kipróbált szervezeti egységeket: a sejteket, a láncokat, a frakciókat, a szövetségeket s ezek elágazásait, a fiatalság toborzását, hanem az egyik országban szerzett tapasztalatokat azonnal értékelhetik megfelelő utasítások útján a másokban. Emellett rendkívül érdekes és fontos vonása a bolsevista szervezkedésnek a rendelkezések névtelensége és a vezetők személytelensége. Nagyszerű biztonsági szabály ez a hatósági üldözések esetén, de meggátolja az egyes vezetők népszerűségi törekvéseit épen úgy, mint egyéni eljárását, Valljuk meg, hogy semmiféle katonai fegyelem nem ment ilyen messzire az óvatosságban.

Szükségesnek tartjuk itt a bolsevista sejtrendszer lényegét megismertetni.

A kommunista pártnak, mint a szó legszorosabb értelmében vett osztálpártnak alapszervezete az u. n. üzemi sejt. Ezen az elnevezésen érteni kell a műhelyek, gyártelepek, bányák, pályaudvarok, földbirtoké*, hivatalok, rendőrségi osztályok és katonai alakulatok stb. körében megalakult lehetőleg legalább három tag-

* L. Sztálin: Lenin és a leninizmus, Bécs, 1926.

ból álló olyan csoportokat, amelyek a közvetlen kapcsolatot szolgálják a párt vezetősége és a tömegek között, érthetőbben szólva nem egyebek, mint a pártnak tapintószervei és szívókarjai. Feladatuk a párt utasításait átvinni a proletariátus életébe, megvalósítani a pártnak szervező és propaganda-tevékenységét és egyúttal legélénkebben résztvenni az ország gazdasági és politikai életében. Ahol népesebb a sejt, rögtön megalakul a sejt „irodája“, melynek élén a sejt titkára áll. Ez a titkár állapítja meg a sejt esti és vasárnapi üléseinek napirendjét, vezeti a tanácskozásokat, veszi át a sejttagok jelentéseit végzett munkájukról. A sejt minden tagja köteles mindenütt, ahol megfordul, első sorban természetesen saját munkahelyén a bolsevista szellemet terjeszteni s minden alkalmat erre kihasználni. A sejt munkálkodásának mikéntjére nézve Moszkva részletes syllabust dolgozott ki, amely részleteiben meghatározza, mikor kell nyíltabban, mikor kell óvatosabban fellépni, mi a tennivaló, ha a sejt népes és erős, mi akkor, ha a sejt csak kicsiny és viszonylag erőtlens. Terünk szüke nem engedi meg e syllabus részletes ismertetését, de jellemzésül felemlítjük, hogy benne van a falakra névtelenül felfirkált pártjelszavakra vonatkozó utasítás is, valamint az, hogy adott esetben elég a pusztán kémkedésre szorítkozni. A bolsevizáló tevékenység kiemelkedő pontja agitátor-iskolák létesítése, valamint az n. n. nevelő munka végzése, amely abból áll, hogy a munkásszta-ly tagjait megtanítsák az országos és világpolitika minden kérdését bolsevista szempontból megítélni. Míg a polgári osztály tagjai többségének elég zavaros fogalmak vannak például a kínai vagy indiai mozgalomról, a bolsevista sejtek révén az egyes munkahelyek munkásai ilyen és hasonló világpolitikai kérdésekről, mint pl. a fasizmus, népszövetség, szovjet-rendszer stb. a leghatározottabb véleményt kapják készen a sejteken keresztül. A sejtek az egyéni meggyőzés eszközén kívül a Moszkva gyártotta röpiratok, röpívek, sőt a munkahelyen magán kiadott könyvmatosokat és újságokat használják fel a munkásság informálására és bolsevista szellemmel eltöltésére, forradalmasítására, nem szólva a lietenként megtartott ülésekről, amelyek nem okvetlenül a sejt zártkörű ülései, hanem ilyen vagy olyan cím alatt a munkásság mentől szélesebb rétegeit bevonó megbeszélések. A sejteknek a legaprólékosabban tanulmányozniuk kell a munkásság gazdasági helyzetét, életviszonyait és igyekezniök kell a munkásságra a befolyást maguknak biztosítani. E célból Moszkva ügyel arra, hogy a sejt vezetőségében a gyár legjobb munkásai legyenek, már csak azért is, hogy ezek forradalmi műve ne válják gyanússá. Alakítások mindenütt üzemi sejteket! hirdeti a III. internacionálé. A

cél az, hogy ne legyen egyetlen olyan munkatelep, ahol a III. internacionálénak legalább egy ügynöke nincsen. Nem nehéz ezt elérnie, mert a többi sejt támogatása révén munkahely üresedése esetén rögtön megjelenik egy kitűnő ajánlatokkal ellátott szerény munkás, akit az üzem vezetője esetleg boldogan fogad fel.

A sejt munkája természetesen középponti ellenőrzés alatt áll. Minden egyéni, felelőtlen akció tilos. A sejt résztvevén a munkásság összes életkörülményeiben, az üzemi viszonyoktól az iskolán át az otthonig, szinte könnyűvé válik kihasználnia minden oly kérdést, amelynek politikai vonatkozása van, a bolsevista izgatás céljaira. Így a bolsevista párt minden jelszavát a munkást érdeklő kérdések megmagyarázásával bele lehet vinni a munkásság gondolkozásába és az agitátor sohasem mulasztja el azzal fejezni be mondanivalóit, hogy egyetlen menekvés van a burzsoázia teremtette munkás-pokolból: felvenni a könnyörtelen harcot a munkásság kizsákmányolói és nyomorgatói ellen! Elvont és elméleti kérdések nem igen szerepelnek a bolsevista agitáció anyagaként, a mindennapi élet vérbe és húsba vágó vonatkozásain keresztül kapja meg a munkás a leninista program igéit. Természetesen, különösen oly országokban vagy munkahelyeken, ahol a bolsevisaságot elhallgatni nagyon is tanácsos, nem mint a bolsevista üzemi sejt tagjai lépnek fel és nyilvánítják nézeteiket, sőt gyülekezéseiket is elaprózott csoportokban tartják észrevétlenül külvárosi vendéglőkben vagy utcai séták alkalmával, esetleg a város elhagyott helyein a szabadban, amikor is az egyes kis csoportok esetleg még egymás létezéséről sem tudnak. Ily módon az a különleges helyzet áll elő, hogy esetleg széles és elterjedt tömegmozgalom keletkezik, amelynek nemcsak feloszlata, hanem felfedezése is csaknem határos a lehetetlenséggel, mert hiába fedezik fel az egyes szétszóródott sejteket, sohasem lehet tudni, hány maradt felfedezetlenül, amely nyugodtan folytatja aknamunkáját tovább. Csak egyetlen szerv tud pontos adatokat erről a szervezkedésről, a párt vezetősége s ennek révén a III. internacionale végrehajtó bizottsága. Ha sikerül a párt vezetőségét ártalmatlanná tenni, rögtön helyére lép a másik, sőt mi több, a letartóztatott pártvezetőség esetleg éppen azokból áll, akik a titkos pártvezetőség szerepét fedik, akiknek letartóztatásba sohasem szabad kerülniök.

A moszkvai internacionálénak a világforradalomra irányított stratégiáját szolgáló taktikának csak egyik része van a sejt-szervezkedés ismertetésében feltüntetve. Gondoljunk azonban arra, hogy ez a taktika a párt szolgálatában vas-fegyelmet követel.

amely valóban a legjobb biztosíték az ellen, hogy a középpont haditerve írott malaszttá váljék csupán.

A bolsevizmusnak a hadi tudományokból átvett szabálya szerint a forradalomban a legfontosabb az előkészítés munkája. A végrehajtás már semmi, ha az előkészítés kifogástalan.

A bolsevizmus itt abból a tömeglélektani igazságból indul ki, hogy a forradalmi cselekvést csak tevékeny és öntudatos kisebbség biztosíthatja. Lenin maga kijelentette, hogy félmillió párt bőven elég az uralom meghódítására, akár 120 millió lakosú birodalmon is; tudjuk, hogy ez a kisebbség, amikor az orosz birodalom élére került, nem volt néhány ezer sem, nem hogy félmillió lett volna, de nem állapította-e meg már Taine is, hogy alig 300.000-re volt tehető a jakobinusok száma Franciaországban, amikor igájukba hajtották Franciaországot és egy 40 milliós nép eltúrte, hogy rajta ez a törpe kisebbség a legvéresebb zsarnokságot gyakorolja.

Miként lehet ezt alapján véve elérni? Megmondják a kommunisták.

Minden polgári társadalom alapja erkölcsi kötelek kapcsolata, aminők a vallás, a család, az alattvalói hűség, a hatóságok tisztelete, a hazafias érzés, ragaszkodás a történeti múlthoz és az ősi hagyományokhoz. A bolsevisták jól tudják, amit nem egy polgári társadalom elfelejt, hogy egy nemzetnek vagy fajnak ereje az ősi múltból eredő gondolati és érzelmi közösségben áll, a hagyományok és néha bizonyos előítéletek, féltékeny ápolásában, ami együttvéve teszi szilárddá és haladásra képessé a nemzet lelkét. Ha sikerül egy nemzetnél meglazítani ezeket az erkölcsi köteleket, ha sikerül megrendíteni a tiszteletet a nemzeti múlt s a hagyományok iránt, ez annyi, mint megölni a nemzeti lelket, következésképp elvenni az államalkotó fajnak minden erejét.

A bolsevizmusnak forradalmi taktikája ebben a részben szinte elháríthatatlan, mert a nemzet lelkületét, hagyományait elkezdő agitációt csak igen gyámoltalanul tudja üldözni és megbénítani a büntető igazságszolgáltatás és a közigazgatás. Ezerféle mód kínálkozik a polgári társadalom erkölcsi érzéseinek lerombolására, majd az erkölcsbíraskodás és a felháborodott igazságérzet kothurnusában —, majd a gúny és tréfa alattomos, biztosan ölü fegyvereivel, majd mulattatás és szórakoztatás ürügyén. Csak így érthető meg a nagy francia forradalom és az orosz bolsevizmus diadalát megelőző korszak: amikor annyira megromlott a polgári társadalom értelmisége, tehát a nép elitje, hogy maga hódolt be a felforgató tanoknak s nem tudom, melyik érdekesebb típus: az orosz nihilista nemes-e, vagy az az előkelő francia hölgy,

aki Voltairt bigotnak nevezte, mert deizmust állapított meg írásaiban.

A bolsevista propagandának ez a része megfosztja a polgári társadalom tagjait a társadalmi rend erkölcsi alapjának átértékelésétől s a társadalmi összefüggések és törvények világos látásának képességétől. Így jut el az aláaknázott társadalom észrevétlenül ahhoz az állapothoz, amikor ellenállóképessége megtörik és a hatalmi szervek habozókká, gyávákká, tehetetlenekké válnak. Ez a sors érte utol XVI. Lajos kormányát épen úgy, mint a cárizmusét és különösképen Kerenszkiét. A kommunista pártban már készen várják azt a helyzetet, amikor esetleg minden fegyver nélkül csak ki kell nyújtani a kezét a hatalomért. Hiszen ekkor már ott ülnek sejtjeik a telefon-központokban, a posta- és táviró hivatalban, a lapok szerkesztőségében, a közbiztonsági szervezetekben épen úgy, mint a hadseregben.

Drámai olvasmány a Kerenszki-kormány bukásakor annak az éjtszakának leírása, amikor egy hatalmas birodalom névleges feje eszeveszetten menekült Finnországba, mert gacsinai palotájába egyszerre csak nem érkezett már sehonnán semmi hír: az éjtszakai halálos csend hirtelen rádöbentette a diktátort és vezérkarát arra a tényre, hogy képtelenek megtudni, mi történik a néhány kilométerre levő Szentpétervárt. Egyszerre beállt a pánik, mindenki a saját életének megmentésére gondolt. A bolsevisták 1917-iki borzalmas és hozzáteljesítjük, ördögien ügyes forradalmi technikájának diadala teljesen váratlanul érte az orosz hatóságokat s védekezni képtelenek voltak. Megrázó hatású, amit a megbukott uralom egyik főembere mond emlékirataiban: „Aki nem volt benn ebben a légkörben, nem ítélné meg az előtte ismeretlen veszedelmet ... Sokszor hallottam kárhóztatni a legyőzött rendszer tehetetlenségét, hanyagságát és tájékozatlanságát és sokszor zúgott fülemben: ez nálunk nem történhetett volna meg ... én ez tettem volna... én ezt meg ezt rendeltem volna el!.. Igen ám, de cselekedjék valaki akkor, amidőn elszigetelték s egyedül van, rendelkezék, mikor nincs kivel. Mindez késő volt, mielőtt még ez a tragikus helyzet bekövetkezett, a kormány már ellenségeink prédája volt“.⁵

Könnyen megérthető, hogy a kormány eltávolításával az alsóbb hatóságoknak, különösen a vidéken levő hatósági szervezeteknek behódoltatására már egyszerű felszólítás is elegendő.

Az olvasó ezek után önkéntelenül felteszi a kérdést, mik a feltételei a társadalom sikeres védekezésének?

⁵ V. ö. S. Oldenbourg: Le Coup d'État bolcheviste. Paris, 1929.

A forradalmasító tevékenység hatása ellen csak erkölcsi vértet, a társadalomban a történeti fejlődés során kierielt eszményeknek megőrzése nyújthat oltalmat. Mindennél fontosabb azonban, hogy egészséges legyen a társadalom, szervei zavartalanul és a nemzeti eszményekkel összhangban működjenek.

Moszkva ügynökeinek forradalmasító tevékenysége termőtalajra talál ott, ahol a közállapotokat nem a társadalmi egyensúly elvének tiszteletbentartása jellemzi, hanem az egészségtelen gazdasági helyzet konjunktúráin élőködők befolyásáról szólnak a gyengébb gazdasági helyzetben levők jogos panaszai. A nyomorúság rossz tanácsadó és a leghatalmasabb élesztője az irigységnek és gyűlöletnek. Az ilyen érzelmekkel telített társadalomban természetesen nem lehet egység. Első sorban tehát a társadalom és állam szerveinek kell hivatásuk magaslatán lenniök, hogy a társadalom egységét és egészségét biztosító eszmék (vallási, nemzeti, faji öntudat, a családi és közéleti erkölcs tisztasága) erejét fenntartsák és megerősítsék. Résen kell lenniök folytonfolyvást, míg kedvezőtlen események és körülmények befolyásolják a társadalom egységét, hogy a jó orvos simogató kezével rögtön közeledhessenek a sebekhez.

A társadalmi rend épségeért felelőseknek sohasem szabad ezenkívül elfeledniök, hogy a bolsevista bujtogatás szegődöttjeiként nemcsak a számban mindenestre nagy proletárság szerepelhet, hanem melléje sorakozik a minden társadalmi osztályból újoncozóó elégedetlenek, gonosztevők, kívánságukban és érvényesülő vágyaikban megsértettek, a minden feltőrekvő hatalmat üdvözlő jellemtelenek, az irigyek és élőködők, az idegen faji és nemzeti érzést magukban hordozók és azoknak a zajongóknak és örülteknek serege, akik, mint Lebon mondja, a haladás nevében akarják megsemmisíteni a múltat és lerombolni a társadalmakat. Vegyük mindehhez azt a szomorú tényet, hogy Magyarországon a középosztályt az inflációs idők a szó teljes értelmében kifosztották, úgyhogy ez az osztály legnagyobb részében ha lelkileg nem is, társadalmi helyzetét tekintve elproletarizálódott.

Végezetül emlékeztessünk arra az ismert tényre, hogy Magyarországon a bolsevista propaganda egyre nagyobb méreteket ölt. Moszkva ugyan előírja, hogy a bolsevizmus akár a Trianon ellen való küzdelem jelszavába is becsomagolható, de amint láttuk, az eddig még a toborzás és kiképzés céljait szolgáló összeesküvések már nyílt tüntető csoportokkal is rombolni kész tömegekkel is rendelkeznek. Rőpiratok ezrei szállnak szét az országban, már elhangzott a rég ismert kiáltás is: „Ki az utcára! Az utca a miénk!“

Miskolczy Ágost